

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Giltig från: 2026-04-08

Innehållsansvar: Charlotta Lundh, (chajo18), Sjukhusfysiker 1:e

Giltig till: 2028-04-08

Granskad av: Peter Gjertsson, (petgj1), Områdeschef

Godkänd av: Boubou Hallberg, (bouha1), Sjukhusdirektör

Strålsäkerhetskompetens

Revideringar

Förtydliganden kring kompetenskrav.

Frekvens för hur ofta repetitionsutbildning ska genomföras har justerats till var femte år för flertalet utbildningar.

Syfte

Rutinen syftar till att de som utför arbetsuppgifter på kontrollerat eller skyddat område i verksamhet med joniserande strålning har den strålsäkerhetskompetens som behövs så att SU kan bedriva strålsäker verksamhet för personal, patienter och allmänhet.

Ansvar

- Verksamhetschef ansvarar för att arbetstagare som utför arbete inom kontrollerat eller skyddat område i enlighet med *Rutin Kategoriindelning av arbetstagare och lokaler* har tillräcklig strålsäkerhetskompetens.
- Första linjens chef ansvarar för att personalen genomgår relevant utbildning inom strålsäkerhetsområdet samt att detta dokumenteras.
- Varje verksamhet ska definiera individuella utbildningsplaner baserat på respektive arbetstagares arbetsuppgifter. Detta kan i förekommande fall göras i samråd med MTF.
- MTF tillhandahåller teoretiska och praktiska strålskyddsutbildningar som tas fram i samråd med verksamheterna, StråLF, RaLF samt StrEx.
- Respektive verksamhet med joniserande strålning ombesörjer
  - Utrustningsspecifik handhavandebildning/applikationsutbildning
  - Metods specifik utbildning/körkort för självständigt arbete

Kompetenskrav

Grundläggande strålsäkerhetskompetens

Alla arbetstagare som utför arbete inom kontrollerat eller skyddat område ska genomgå grundläggande strålskyddsutbildning.

Utbildningar finns i Lärportalen.

- *Strålsäkerhet: Grund (SU)*
- *Medcontrol – strålningsrelaterade avvikelser*

Nyanställd personal ska genomgå denna utbildning så snart som möjligt.

Repeteras minst var femte år.

Verksamhetsspecifik strålsäkerhetskompetens

Verksamhetsspecifik teoretisk strålskyddsutbildning

För flertalet arbetstagare behöver man komplettera med verksamhetsspecifik utbildning utifrån den arbetsuppgift man har i verksamheten.

Utbildningar finns i Lärportalen alternativt hålls som föreläsning av MTF:s medarbetare.

- *Teoretisk verksamhetsspecifik strålskyddsutbildning*
(tex: Datortomografi, C-bågeverksamhet, Strålbehandling, Arbete med radioaktiva läkemedel och -ämnen, Lokalvård)

Nyanställd personal ska genomgå denna utbildning så snart som möjligt.

Repeteras minst var femte år.

Verksamhetsspecifik praktisk strålskyddsutbildning

Alla som handhar utrustning eller radioaktiva ämnen ska dessutom ha praktisk strålskyddsutbildning.

Även för arbetstagare som inte handhar utrustning eller strålkällor kan det vara aktuellt med anpassad praktisk strålskyddsutbildning.

- *Praktisk verksamhetsspecifik strålskyddsutbildning*

Nyanställd personal ska genomgå denna utbildning så snart som möjligt.

Repeteras minst var femte år.

Verksamhetsspecifik handhavandebildning / körkort / applikationsutbildning

Alla som handhar utrustning eller radioaktiva ämnen ska ha genomgått specifik övning och utbildning för dessa utrustningar, arbetsmoment och för respektive behandlings- eller undersökningsmetod.

Utbildning ska ske:

- innan självständigt arbete påbörjas
- när ny utrustning tas i bruk
- när nya metoder införs eller om det sker väsentliga förändringar i arbetsmoment eller metod.

Vanligtvis genomförs applikationsutbildningar i samverkan med tillverkare/leverantör.

Verksamhetsspecifik övning av nödfall

Där nödfall kopplat till radioaktiva ämnen (slutna och öppna strålkällor) kan uppstå ska berörd personal repetera säkerhetsrutiner för akuta situationer.

Nyanställd personal ska genomgå denna utbildning så snart som möjligt.

Repeteras varje år.

Chefskompetens

Chef för verksamhet med joniserande strålning samt chef med personal i verksamhet med joniserande strålning ska ha tillräcklig kompetens om lagkrav och SU:s system för strålsäkerhet.

Utbildning finns i Lärportalen.

- *Chef – Verksamhet med joniserande strålning*

Nyanställd chef ska genomgå denna utbildning så snart som möjligt.

Förändrade och nya rutiner meddelas via chefsbrev.

Relaterad information

Kategoriindelning av arbetstagare och lokaler i verksamhet med joniserande strålning

Extern arbetstagare

Strålskyddslagen 2018:396

SSMFS 2018:1

SSMFS 2018:5

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Charlotta Lundh, (chajo18), Sjukhusfysiker 1:e

Granskad av: Peter Gjertsson, (petgj1), Områdeschef

Godkänd av: Boubou Hallberg, (bouha1), Sjukhusdirektör

Dokument-ID: SU9771-677637494-246

Version: 6.0

Giltig från: 2026-04-08

Giltig till: 2028-04-08